

Anna Michalak, Henryk Puchała, Beata Wrońska, Halina Kania-Żukiewicz

ORGANIZACJA, PRZEBIEG I WYNIKI EGZAMINU MATURALNEGO W 2012 R.

Wybory zdających

Świadectwo dojrzałości otrzymały osoby, które zdały pięć obowiązkowych egzaminów: pisemne na poziomie podstawowym z języka polskiego, języka obcego nowożytnego i matematyki oraz ustne z języka polskiego (prezentacja) i z języka obcego nowożytnego po raz pierwszy zdawanego bez określenia poziomu. Liczebność absolwentów przystępujących do matury po raz pierwszy wahała się w poszczególnych szkołach od 1 do 330 osób. Na koniec czerwca odnotowano stu-procentową zdawalność w 22 szkołach, natomiast po sesji poprawkowej w 60 szkołach w okręgu. Maturzyści mogli wybierać do 6 przedmiotów dodatkowych. Z możliwości wyboru przedmiotów dodatkowych korzystali najczęściej absolwenci liceów ogólnokształcących. Maksymalną liczbę przedmiotów wybrało 27 zdających, 5 przedmiotów 180 zdających, 4 przedmioty 1414 zdających.

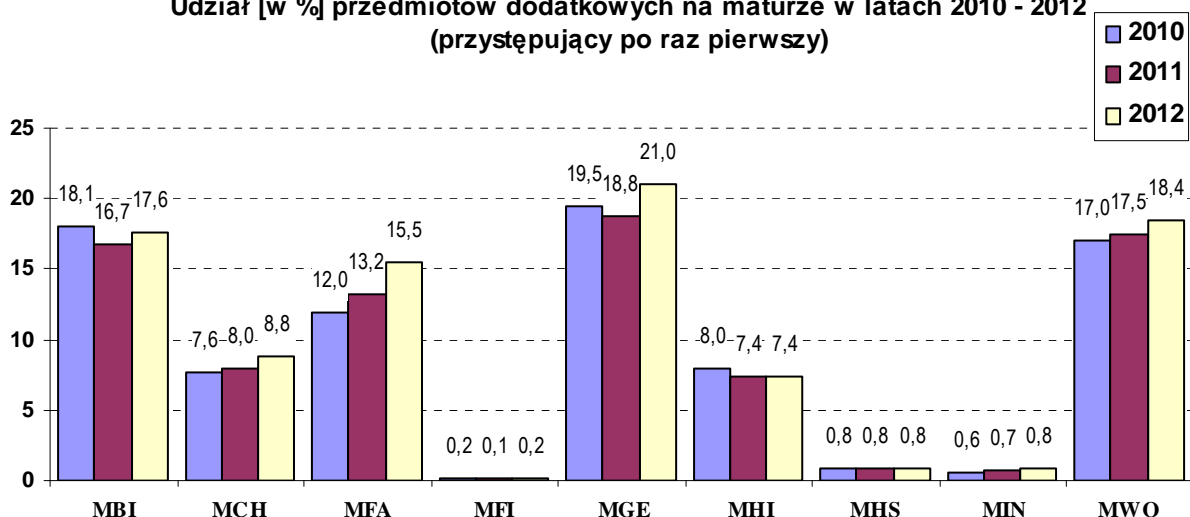
Liczba przedm. dodat.	LO		LP		LU		T		TU		razem	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
brak	15,9%	11,3%	65,6%	54,0%	92,7%	88,3%	57,3%	52,5%	88,4%	80,8%	34,5%	28,7%
1	24,1%	22,5%	25%	29,6%	6,3%	9,1%	29,4%	30,1%	9,7%	14,4%	25,3%	24,8%
2	31,5%	31,8%	7%	13,3%	0,8%	2,3%	10,1%	12,8%	1,6%	2,7%	22,5%	24,0%
3	21,8%	25,8%	6,6%	2,8%	0,2%	0,4%	2,7%	3,6%	0,3%	1,4%	13,7%	17,0%
4	5,8%	7,5%	1,6%	0,3%			0,5%	0,7%	0,0%	0,7%	3,5%	4,8%
5	0,8%	0,9%	0,5%					0,1%	0,0%		0,4%	0,6%
6	0,1%	0,1%						0,1%	0,0%		0,1%	0,1%

Szkoły, których absolwenci najczęściej wybierali przedmioty dodatkowe, znajdują się we Wrocławiu, Opolu, Legnicy, Jeleniej Górze i powiatach: świdnickim, kłodzkim, lubińskim, wałbrzyskim, nyskim.

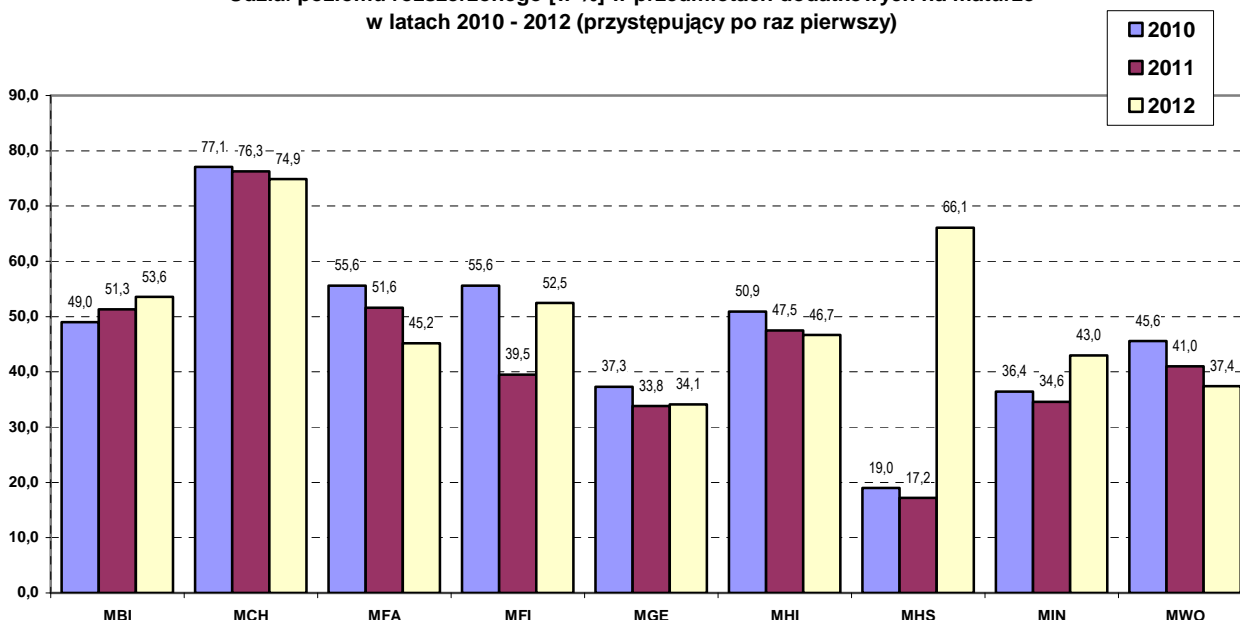
Najczęściej wybieranymi pojedynczymi przedmiotami dodatkowymi były w kolejności: geografia, biologia, wiedza o społeczeństwie, języki obce, fizyka i astronomia, matematyka na poziomie rozszerzonym, historia, chemia, język polski na poziomie rozszerzonym. Najpopularniejszym zestawem dwóch przedmiotów dodatkowych była matematyka na poziomie rozszerzonym z fizyką i astronomią, następnie biologia z chemią, geografia z wiedzą o społeczeństwie, język polski z wiedzą o społeczeństwie, język angielski z geografią, matematyka z geografią, biologia z geografią. W zestawach trzech przedmiotów dodatkowych najpopularniejsza była „wiązka” matematyka R – fizyka – język obcy oraz biologia – fizyka – chemia, a wśród czterech język polski R – język obcy – historia – wiedza o społeczeństwie.

Takie tendencje związane były niewątpliwie z wyborem kierunku studiów wyższych.

Udział [w %] przedmiotów dodatkowych na maturze w latach 2010 - 2012
(przystępujący po raz pierwszy)

Udział poziomu rozszerzonego [w %] w przedmiotach dodatkowych na maturze
w latach 2010 - 2012 (przystępujący po raz pierwszy)

Spośród 235 uprawnionych maturzystów z 9 szkół z oddziałami dwujęzycznymi (4 szkoły z Opolszczyzny i 5 z Dolnego Śląska) 153 absolwentów przystępowało do przynajmniej jednego egzaminu na odrębnym poziomie określonym w standardach wymagań dla oddziałów dwujęzycznych. Łącznie przeprowadzono 207 egzaminów na poziomie dwujęzycznym: 45 z języka angielskiego, 40 z języka niemieckiego, 16 z języka francuskiego, 23 z języka hiszpańskiego, 6 z biologii, 1 z chemii, 25 z fizyki, 6 z geografii, 15 z historii i 30 z matematyki. 15 osób otrzymało dodatkowo *Zaświadczenie władz francuskich o poziomie znajomości języka francuskiego*, a 2 osoby dyplom *Titulo de Bachiller* po spełnieniu warunków określonych w umowach pomiędzy MEN RP a odpowiednio Ambasadą Republiki Francuskiej w Polsce i Ministerstwem Edukacji i Kultury Hiszpanii.

Absolwenci szkoły z nauczaniem języka mniejszości narodowej zdawali obowiązkowo język ukraiński w części ustnej i pisemnej. W województwie dolnośląskim do matury z tego języka przystąpiło 16 zdających.

Informacje o zdających

Egzamin maturalny przeprowadzono w 446 szkołach lub zespołach szkół – 328 w województwie dolnośląskim i 118 w województwie opolskim.

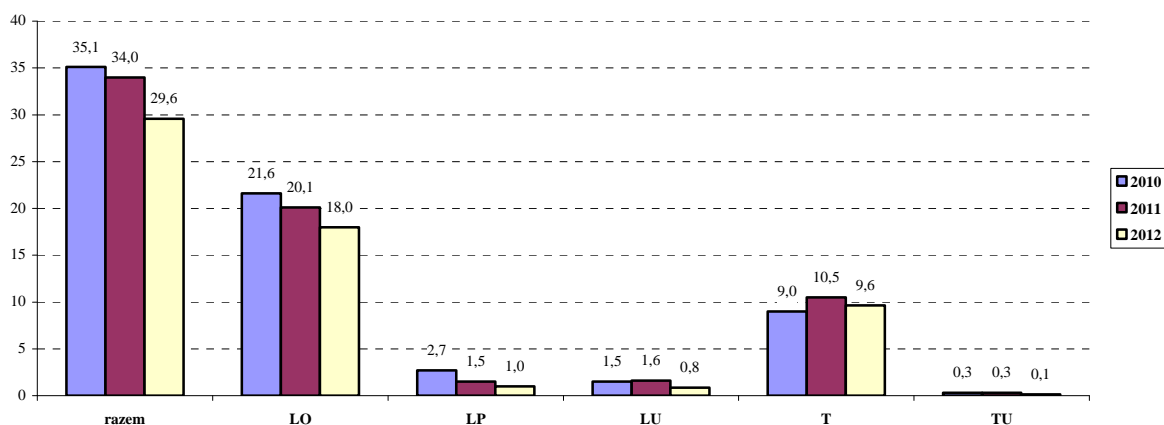
Podział na typy szkół:

	LO	LP	LU	T	TU	Razem
łącznie	307	70	126	224	32	759
w tym dla dorosłych						342

Łącznie do przynajmniej jednego egzaminu pisemnego lub ustnego przystąpiło 36397 absolwentów, w tym 6538 z lat ubiegłych (4052 poprawiających egzaminy niezdane i 2486 podwyższających wyniki). Ze szkół zlikwidowanych lub przekształconych skierowanie na egzamin uzyskało 488 absolwentów, z czego do matury przystąpiło 271 (55,5%).

Za zgodą dyrektora OKE 37 absolwentów zdawało egzamin maturalny w warunkach dostosowanych do indywidualnych potrzeb, w tym: 9 osób zdawało egzamin w domu, 9 osób korzystało z pomocy nauczyciela wspomagającego, 11 osobom wielokrotnie wydłużono czas egzaminów, 6 osób korzystało z dostosowanych płyt CD podczas egzaminu języka obcego.

Liczba przystępujących do egzaminu maturalnego po raz pierwszy w latach 2010 - 2012 w tys. osób

Spośród przystępujących do egzaminu po raz pierwszy maturę zdało:

	2012			2011		
	sesja główna	sesja poprawkowa	razem	sesja główna	sesja poprawkowa	razem
LO	88,4%	55,7%	92,2%	84,7%	66,6%	91,4%
LP	48,2%	46,2%	59,3%	35,1%	49,6%	51,5%
LU	24,3%	33,1%	33,8%	17,1%	35,3%	27,4%
T	67,0%	50,7%	74,9%	59,5%	58,5%	72,6%
TU	21,2%	41,7%	31,5%	16,7%	43,5%	27,1%
Razem	77,9%	50,9%	83,5%	72,6%	59,6%	81,7%

Liczba przystępujących do egzaminu w sesji 2012 r.

Typ szkoły	Liczba zdających										
	po raz pierwszy				poprawiający		podwyższający		skierowani		razem *
	Doln.		Op.		Doln.	Op.	Doln.	Op.	Doln.	Op.	
	a	b	a	b							
1	2	3	4	5	6		7		8		9
LO	13549	13390	4428	4386	1041	259	1761	508	120	19	21685
LP	748	682	236	217	376	173	45	9	32	2	1621
LU	620	515	218	199	248	90	3		10	5	1194
T	6504	6215	3139	3021	1305	494	111	47	64	11	11675
TU	89	61	57	53	31	35	2		4	4	222
RAZEM	21510	20863	8078	7876	3001	1051	1922	564	230	41	36397

* suma 2+4+6+7+8

a – przystąpili przynajmniej do jednego egzaminu obowiązkowego

b – przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych

Typ szkoły	Liczba wydanych dokumentów 29 czerwca 2012											
	świadectw dla kol. 2-5			świadectw dla kol. 6			świadectw dla kol. 8			aneksów		
	10			11			12			13		
	Doln.	Op.	Σ	Doln.	Op.	Σ	Doln.	Op.	Σ	Doln.	Op.	Σ
LO	11965	3926	15891	340	83	422	53	8	61	1327	378	1705
LP	355	119	474	104	40	144	9	1	10	40	8	48
LU	144	60	204	58	21	79	6	2	8	2		2
T	4283	2177	6460	355	137	492	20	3	23	98	39	137
TU	13	18	31	8	8	16	3		3	2		2
RAZEM	16760	6300	23060	865	289	1154	91	14	105	1469	425	1894

Dla zdających przygotowano pięć rodzajów arkuszy egzaminacyjnych: 1P – standardowe, 3P – 47 (dla 40 osób słabosłyszących), 4P – 145 (dla 49 osób słabowidzących), 6P – 4 (dla 1 osoby niewidomej) i 7P – 38 (dla 17 osób niesłyszących).

Wobec 2288 osób zastosowano zmienione kryteria oceniania na podstawie opinii o dysleksji:

województwo dolnośląskie 1751 osób

województwo opolskie 537 osób

razem 2288 osób 6,3% wszystkich przystępujących

Na podstawie § 60.1 rozporządzenia MEN zwolniono z egzaminu 129 laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych (dolnośląskie – 100 osób, opolskie – 29 osób):

przedmiot	dolnośl.	opol.	razem
język polski	22	8	30
język angielski	1		1
język niemiecki	1	7	8
język rosyjski	4	3	7
język francuski	3		3
język hiszpański	1		1
historia	5	3	8
wiedza o społ.	2	1	3
biologia	5	5	10
geografia	1		1
matematyka	14	1	15
fizyka i astron.	8		8
chemia	8		8

historia sztuki	7		7
historia muzyki	1		1
j. łac. i kult. ant.	3		3
informatyka	8		8
filozofia	6	1	7

Egzaminy ustne

Zdający, którzy przystąpili do egzaminu ustnego (tabela dotyczy przystępujących do egzaminu obowiązkowego po raz pierwszy):

	Liczba egzaminów			co najmniej 30% pkt na egz. obow.		średni wynik w pkt%	
	Ogółem	obow.	dodatkowo	liczba	%	obow.	dodatkowo
język polski	28975	28975		28621	98,8	69,5	
język ukraiński	16	16		16	100,0	76,3	
język angielski	23032	22872	160	21835	95,5	64,7	79,0
język angielski dwujęzyczny	22		22				90,2
język francuski	148	102	46	99	97,1	64,4	74,5
język francuski dwujęzyczny	16		16				64,4
język hiszpański	34	19	15	19	100,0	82,3	80,9
język hiszpański dwujęzyczny	13		13				77,3
język niemiecki	5942	5751	191	5351	93,0	59,0	83,9
język niemiecki dwujęzyczny	32		32				90,9
język rosyjski	274	258	16	250	96,9	54,0	80,2
język włoski	30	22	8	19	86,4	59,5	79,1

Egzaminy ustne zostały zaplanowane w szkołach w terminie od 4 maja 2012r. do 25 maja 2012r.

Skierowania na egzamin ustny

W roku szkolnym 2011/2012 125 szkół (28%) zgłosiło problem z organizacją egzaminów ustnych: w województwie dolnośląskim – 98 szkół – 28%, w województwie opolskim – 27 szkół – 23%. Przyczyną był brak przeszkolonych egzaminatorów, trudności z powołaniem zespołów przedmiotowych, gdy wybrany przez uczniów język obcy nie był nauczany w danej szkole, a także wymóg § 68 ust.5 rozporządzenia (w skład zespołu przedmiotowego nie może wchodzić nauczyciel, który w ostatnim roku nauki prowadził zajęcia z danego przedmiotu ze zdającymi).

łącznie skierowano do innych szkół 251 zdających:

	<u>l. osób</u>		<u>l. osób</u>
język rosyjski	118	język francuski	38
język włoski	36	język niemiecki	13
język hiszpański	35	język angielski	11

Egzaminy pisemne

Wybór przedmiotów i poziomu egzaminu z uwzględnieniem laureatów /finalistów olimpiad oraz zdających w terminie dodatkowym (zdający po raz pierwszy):

	Liczba egzaminów					Zdali obowiązkowy	
	ogółem	obowiązkowe	dodatkowe			liczba	%
			razem*	P	R		
język polski	33043	29554	3489		3489	28916	97,8
język ukraiński	17	16	1		1	15	93,8
język angielski	29744	23155	6589	348	6241	21747	93,9
język angielski dwujęzyczny	44		44				
język francuski	285	102	183	117	66	98	96,1
język francuski dwujęzyczny	16		16				
język hiszpański	76	20	56	41	15	20	100,0
język hiszpański dwujęzyczny	21		21				
język niemiecki	7217	5827	1390	462	928	5614	96,3
język niemiecki dwujęzyczny	40		40				
język rosyjski	330	266	64	40	24	214	80,5
język włoski	49	22	27	15	12	20	90,9
matematyka	34438	29499	4939		4939	24786	84,0
biologia	5199		5199	2412	2787		
chemia	2592		2592	650	1942		
filozofia	61		61	29	32		
fizyka i astronomia	4566		4566	2503	2063		
geografia	6204		6204	4088	2116		
historia	2180		2180	1162	1018		
historia muzyki	13		13	8	5		
historia sztuki	233		233	79	154		
informatyka	251		251	143	108		
język łaciński i kultura antyczna	9		9	2	7		
wiedza o społeczeństwie	5443		5443	3408	2035		
wiedza o tańcu	6		6	6			

*w tym wyniki egzaminów z języków obcych na poziomie dwujęzycznym

Wyniki egzaminów pisemnych:

	Średni wynik procentowy			
	obowiązkowe	dodatkowe		
		Razem*	P	R
język polski	55,5	59,9		59,9
język ukraiński	59,5	73,0		73,0
język angielski	70,9	63,4	74,1	62,8
język angielski dwujęzyczny		64,8		
język francuski	74,4	65,9	67,1	63,8
język francuski dwujęzyczny		59,1		
język hiszpański	91,5	76,2	75,4	78,5
język hiszpański dwujęzyczny		48,7		
język niemiecki	64,5	72,4	77,5	69,9
język niemiecki dwujęzyczny		76,8		
język rosyjski	52,6	79,4	75,7	85,8
język włoski	79,7	82,6	82,1	83,2
matematyka	57,7	45,1		45,1
biologia		44,5	36,7	51,2
chemia		48,6	48,1	48,7
filozofia		57,3	50,8	63,2
fizyka i astronomia		35,2	33,2	37,5
geografia		47,8	46,6	50,1
historia		49,9	49,8	50,0
historia muzyki		69,2	59,4	84,8
historia sztuki		43,9	36,5	47,7
informatyka		45,2	34,7	59,0
język łaciński i kultura antyczna		62,9	46,0	67,7
wiedza o społeczeństwie		38,0	40,0	34,8
wiedza o tańcu		28,0	28,0	

*w tym wyniki egzaminów z języków obcych na poziomie dwujęzycznym

Dodatkowy termin egzaminu

Zgodę na egzamin w terminie dodatkowym uzyskało 131 absolwentów (2011r. – 150 osób, 2010r. – 178 osób, 2009r. – 140 osób, 2008r. – 128 osób, 2007r. – 78 osób). Powodem ubiegania się o ten termin było zwolnienie lekarskie, a w dalszej kolejności przyczyny losowe. Oddalono podania 17 osób, których wnioski były niewłaściwie udokumentowane albo złożone po terminie.

W terminie dodatkowym zaplanowano łącznie 234 egzaminy: 173 egzaminów pisemnych i 61 ustnych. Na 23 egzaminy absolwenci nie zgłosili się (20 pisemnych, 3 ustne).

Spośród 153 egzaminów obowiązkowych 130 zakończyło się wynikiem pozytywnym.

Egzamin poprawkowy

Do sesji poprawkowej w sierpniu uprawnionych było 6175 absolwentów (2011r. – 7241, 2010r. – 4940). Deklarację przystąpienia złożyło 5807 osób: egzamin ustny – 841 (95% uprawnionych), egzamin pisemny – 4966 (94% uprawnionych). Egzaminy pisemne odbyły się w 140 centrach egzaminacyjnych, egzaminy ustne – w szkołach macierzystych absolwentów.

przedmiot		MMA	MJA	MPO	MJN	MGE	MWO	MBI	MJR	MHI	MFA	suma
liczba zgłoszonych	egz. pisemny	4238	465	136	47	27	18	16	15	3	1	4966
	nieobecni.	934	87	21	8	11	4	7	4			1076
	egz. ustny		454	177	207				3			841
	nieobecni		65	37	31							133

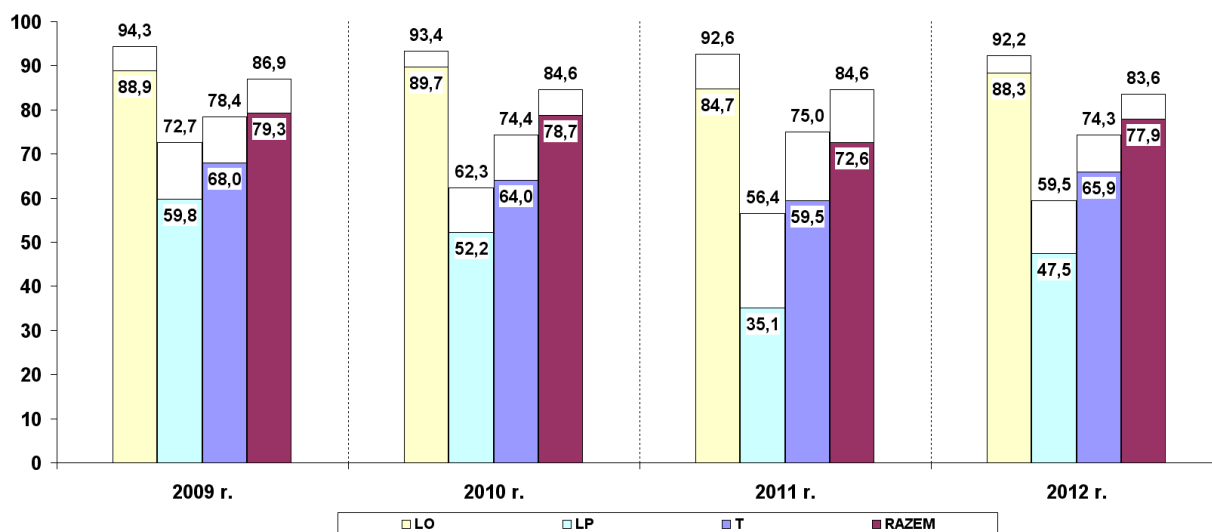
Do egzaminu przystąpiło 4598 absolwentów, z czego 44% zdało (po raz pierwszy – 51%, po raz kolejny – 27%, ze szkół starego typu – 46%). Świadectwa dojrzałości wydano 13 września.

Zdawalność egzaminu w sierpniu 2012r.

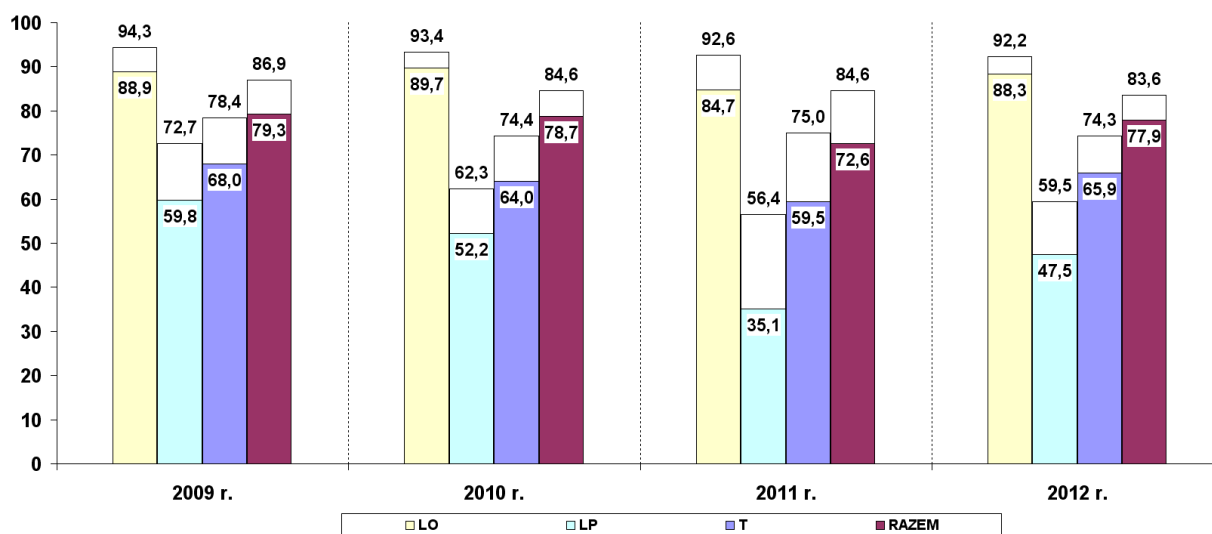
Typ szkoły	Liczba zdających						
	po raz pierwszy		po raz kolejny wyniki		skierowanych ze szkół starego typu		Razem
	2		3		4		5
1	Dol.	Op.	Dol.	Op.	Dol.	Op.	
LO	943	293	323	80	28	8	1675
LP	189	49	11	53	3	1	406
LU	166	73	85	35	4	1	364
T	1055	449	401	162	15	6	2088
TU	19	17	11	15	1	2	65
Razem	2372	881	931	345	51	18	4598

Typ szkoły	Liczba wydanych dokumentów								
	świadectw dla kol. 2			świadectw dla kol. 3			świadectw dla kol. 4		
	6			7			8		
1	Dol.	Op.	Σ	Dol.	Op.	Σ	Dol.	Op.	Σ
LO	533	155	688	94	18	122	11	7	18
LP	90	20	110	36	22	58	1		1
LU	56	23	79	18	7	25			
T	546	216	762	102	43	145	8	4	12
TU	7	8	15	2	6	8		1	1
Razem	1232	422	1654	252	96	348	20	12	32

Zdawalność egzaminu maturalnego w latach 2009-2012 w woj. dolnośląskim
 - zdający po raz pierwszy, którzy przystąpili przynajmniej do jednego egzaminu obowiązkowego,
 stan na koniec czerwca (słupki białe - zdawalność po sesji sierpniowej)

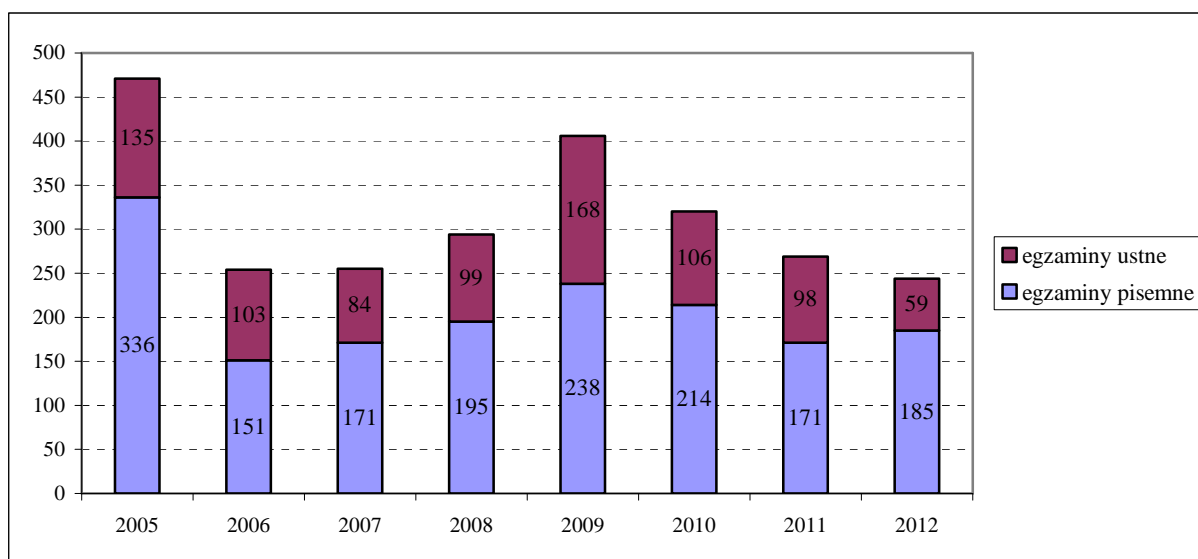
Zdawalność egzaminu maturalnego w latach 2009-2012 w woj. dolnośląskim
 - zdający po raz pierwszy, którzy przystąpili przynajmniej do jednego egzaminu obowiązkowego,
 stan na koniec czerwca (słupki białe - zdawalność po sesji sierpniowej)

Przebieg egzaminu

Udział obserwatorów w egzaminach maturalnych w latach od 2005 - 2012

Egzamin maturalny	Liczba obserwatorów
2005	471
2008	294
2009	406
2010	320
2011	269
2012	211

W 2012 r. liczba osób uczestniczących w obserwowaniu egzaminów maturalnych zmniejszyła się o 58 osób w stosunku do roku poprzedniego.

Obserwatorami egzaminów maturalnych są przedstawiciele organów prowadzących, organów sprawujących nadzór pedagogiczny, ośrodków doskonalenia oraz nauczyciele szkół wyższych i szkół ponadgimnazjalnych.

Liczbowe zestawienie zgłoszeń obserwatorów z poszczególnych instytucji oświatowych:

	2012
Urzędy: Gmin i Miast, Starostwa	21
Kuratoria Oświaty	115
Ośrodki Doskonalenia	64
Szkoły	7
OKE	4

Egzamin maturalny przeprowadzany był 415 szkołach/zespołach szkół. Zaproszenia do obserwowania egzaminów wysłano do 211 osób, skorzystało z nich 185 osób.

Udział obserwatorów z poszczególnych instytucji – część ustna i pisemna

136 osób zadeklarowało uczestnictwo w egzaminach pisemnych, w rzeczywistości 126 osób obserwowało egzaminy pisemne w szkołach.

CZĘŚĆ PISEMNA	woj. dolnośląskie		woj. opolskie		
	<i>lata</i>	2011	2012	2011	2012
Urzędy: Gmin i Miast, Starostwa		5	5	3	7
Kuratoria Oświaty		58	6	61	64
Ośrodki Doskonalenia Poradnie P - P		44	25	18	23
Szkoły		11	3		1
OKE			2		
Razem		118	41	82	95

75 osób zadeklarowało uczestnictwo w egzaminach ustnych, w rzeczywistości egzaminy ustne obserwowane były przez 59 osób.

CZĘŚĆ USTNA	woj. dolnośląskie		woj. opolskie		
	<i>lata</i>	2011	2012	2011	2012
Urzędy: Gmin i Miast, Starostwa		6	3		6
Kuratoria Oświaty		59	17	28	
Ośrodki Doskonalenia, Poradnie P-P		21	12	6	4
Szkoły		6	3	4	
OKE		1	2		
Razem		93	37	35	38

Uwagi obserwatorów – egzaminy pisemne – maj 2012

Obserwowano 126 egzaminów pisemnych - tyle kart obserwacji wpłynęło do OKE. Obserwatorzy odpowiedzieli na 16 pytań zamkniętych związanych z procedurami przeprowadzenia egzaminu maturalnego. Obserwowanych było 86 egzaminów na poziomie podstawowym, 25 na poziomie rozszerzonym i 14 obserwowanych egzaminów dotyczyło poziomu podstawowego i rozszerzonego przedmiotów wybieranych jako dodatkowe (w jednej sali egzaminacyjnej przeprowadzane były egzaminy na obu poziomach). Pytano o przygotowanie sali egzaminacyjnej, zabezpieczenie materiałów egzaminacyjnych, pracę ZN podczas trwania egzaminu oraz zachowanie zdających.

Organizacja i przebieg egzaminów pisemnych w szkołach zostały ocenione przez obserwatorów pozytywnie. Nie odnotowano poważniejszych uchybień.

Przedmiot	Liczba obserwatorów		Przedmiot	Liczba obserwatorów	
	2011	2012		2011	2012
język polski	66	19	wiedza o społeczeństwie	13	7
język angielski	26	8	biologia	14	19
język niemiecki	10	8	geografia	9	6
język rosyjski.	3	3	język francuski	-	5
matematyka	47	40	fizyka	2	-
historia	4	2	matematyka po francusku	-	1
informatyka	1	5	Razem 126 egzaminów (2012r.)		

Uwagi obserwatorów – egzaminy ustne

Język polski: – 34 obserwatorów

Języki obce: – 25 obserwatorów

Każdy obserwator wypełniał kartę obserwacji po obejrzeniu kilku egzaminów.

Z języka obcego obserwowano 145 egzaminów w 25 szkołach, z języka polskiego 215 egzaminów w 34 szkołach. Obserwator średnio uczestniczył w 10 egzaminach ustnych, odnotowując za każdym razem swoje spostrzeżenia.

Obserwatorzy odpowiedzieli na 14 pytań zamkniętych dotyczących egzaminu z języka polskiego lub od 10 – 11 pytań z języka obcego w zależności od poziomu obserwowanego egzaminu (egzamin bez poziomu/na poziomie podstawowym/rozszerzonym). Odpowiedzi zamieszczali na karcie do elektronicznego sczytywania. Mogli ponadto zapisać własne uwagi i wnioski, uzupełniając w ten sposób pytania ankietowe. Odpowiedzi na *nie* przede wszystkim były opatrywane komentarzem.

W związku z pojawiającymi się zastrzeżeniami i skargami zdających na przebieg egzaminów ustnych prosiliśmy obserwatorów o zwrócenie uwagi na przygotowywane przez szkołę materiały egzaminacyjne: właściwe kryteria oceniania, protokoły, bibliografię (dotyczy egzaminu z języka polskiego) oraz odpowiednie przygotowanie sali egzaminacyjnej. Obserwatorzy nie zauważyli poważniejszych uchybień w tym zakresie. Zwrócili uwagę na właściwie przygotowane sale egzaminacyjne, prawidłowo działający sprzęt wykorzystywany przez zdających, kompetentną pracę komisji egzaminacyjnej.

Dodatkowe informacje, można uzyskać, gdy szczegółowo przeanalizuje się zebrane dane. I tak, ponad 80% zdających korzysta na egzaminie z języka polskiego z planu prezentacji, który od niedawna nie jest dokumentem obligatoryjnie wymaganym. Ponad 60% zdających nie wykorzystuje podczas prezentacji (egzamin z języka polskiego) dodatkowych materiałów pomocniczych, obserwatorzy stwierdzili, że nie było takiej potrzeby. Prezentowane zagadnienia nie wymagały przygotowania dodatkowych pomocy.

W tym roku, po raz pierwszy, egzamin z języka obcego przeprowadzany był bez określenia poziomu egzaminu. Nowa formuła egzaminu stała się przedmiotem obserwacji. Szczególnie prosiliśmy obserwatorów o zwrócenie uwagi, czy zespół egzaminacyjny posługuje się właściwymi kryteriami oceniania – stosownie do nowego typu egzaminu, a zdający otrzymali właściwy zestaw, czy pozostała dokumentacja (karty indywidualnej oceny, protokoły) dotyczą egzaminu bez określania poziomu.

Obserwatorzy pozytywnie ocenili organizację tegorocznych egzaminów ustnych.

Najważniejsza funkcja obserwacji to obiektywne, niezależne uczestnictwo w egzaminach, w celu pozyskanie zwrotnej informacji o zgodności przebiegu egzaminu z modelem opisanym w *Procedurach egzaminacyjnych*. Malejąca liczba obserwatorów i znikoma liczba arkuszy obserwacji, nie może stać się wiarygodnym materiałem ewaluacyjnym będącym źródłem informacji o egzaminach maturalnych. Szkoda, że podmioty zainteresowane edukacją: organy prowadzące, ośrodki doskonalenia, nadzór pedagogiczny, szkoły nie są zainteresowane uczestnictwem w egzaminach maturalnych.

Uwagi egzaminatorów dotyczące pracy zespołów nadzorujących egzaminy pisemne w szkołach

W 2012 w OKE we Wrocławiu pracowało 147 zespołów egzaminatorów przedmiotów maturalnych, łącznie prace maturalne sprawdzało 3254 osób. Przewodniczący zespołów przekazali do OKE wykazy zauważonych nieprawidłowości w pracy zespołów nadzorujących egzaminy w szkołach.

Nieprawidłowości odnosiły się najczęściej do poszczególnych zdających, ale zdarzały się przypadki, gdzie w całych kopertach z danej szkoły zauważono błędy wynikające z nieprawidłowej pracy zespołów nadzorujących. Uwagi dotyczyły obowiązku prawidłowego zakodowania pracy przez zdającego (przyklejenie naklejki kodowej, wpisania numeru PESEL i trzyznakowego kodu ucznia, przenoszenia odpowiedzi na kartę, korzystania na egzaminie tylko z przyborów do pisania z czarnym tuszem). Zespoły nadzorujące mają obowiązek przypominania zdającym o właściwym kodowaniu prac, korzystaniu z odpowiednich przyborów, sprawdzenia poprawności zakodowanej pracy. W tej sesji egzaminacyjnej zanotowano około 1500 przypadków nieprawidłowości wynikających z nieprzestrzegania procedur. 660 zdających korzystało z niewłaściwych przyborów do pisania - przede wszystkim matematyka była przedmiotem, gdzie zdający używali ołówków. 893 osoby nie wpisały trzyznakowego kodu ucznia, numeru PESEL lub nie przykleiły naklejki ze znakami identyfikującymi zdającego. Zdarzały się prace podpisane przez uczniów lub z przyklejoną naklejką z imieniem i nazwiskiem zdającego. Członkowie ZN w 36 przypadkach nie zaznaczyli lub błędnie zakreślili znak dysleksji na arkuszu.

Wszystkie opisane przypadki świadczą o nieprawidłowej pracy nauczycieli uczestniczących w komisjach egzaminacyjnych, braku nadzoru dyrektora szkoły nad przebiegiem egzaminu lub nieprawidłowościach zaistniałych podczas szkolenia zarówno zdających jak i nauczycieli. Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu organizuje co roku dwie konferencje szkoleniowe, na których szczegółowo omawia procedury i organizację egzaminu.

Dla dyrektorów szkół – przewodniczących zespołów egzaminacyjnych, którzy po raz pierwszy odpowiadają za egzamin maturalny, organizowane są warsztaty, gdzie można przećwiczyć procedury, zapytać o niezrozumiałe zapisy prawa, skorygować wewnętrzne instrukcje. Ponadto oprócz *Procedur maturalnych* przygotowanych przez CKE OKE we Wrocławiu przygotowuje dodatkowe materiały szkoleniowe, które mają ułatwić organizację egzaminów w szkole (wersja papierowa – materiały szkoleniowe, jak i elektroniczna - gotowe prezentacje do szkolenia zespołów nadzorujących). Internetowy system komunikacji ze szkołami również ułatwia zdobycie potrzebnych informacji.

Nieprawidłowości wynikające z pracy zespołów egzaminacyjnych w szkołach mają istotny wpływ na prawidłowy przebieg egzaminu maturalnego i bezpośrednie przełożenie na jakość sprawdzania prac oraz końcowe ustalenie wyników w okręgowych komisjach egzaminacyjnych.

Organizacja i przebieg sprawdzania prac

Pisemne prace egzaminacyjne zdających były sprawdzane w ośrodkach przez 3254 egzaminatorów w dwudziestoosobowych zespołach.

Ośrodki sprawdzania w regionie

przedmiot	liczba ośrodków		razem	liczba zespołów		razem
	dolnośląskie	opolskie		dolnośląskie	opolskie	
język polski	11	4	15	23	7	30
język angielski	7	5	12	21	9	30
język niemiecki	6	1	7	10	2	12
język rosyjski	1		1	1		1
język francuski	1		1	1		1
język włoski	1		1	1		1
język hiszpański	1		1	1		1
historia	2	1	3	3	1	4
wiedza o społ.	2	1	3	4	1	5

historia sztuki	1		1	1		1
biologia	3	1	4	7	2	9
chemia	5	1	5	5	1	6
fizyka i astronom.	2	1	3	6	2	8
geografia	3	1	4	5	1	6
matematyka	11	4	15	22	9	31
informatyka	1		1	1		1
łącznie	58	20	78	112	35	147

Prace uczniów niesłyszących sprawdzane były poza OKE we Wrocławiu.

Również prace z wiedzy o tańcu, historii muzyki, filozofii, języka łacińskiego i kultury antycznej, języka ukraińskiego oraz na poziomie dwujęzycznym sprawdzano w innych Komisjach, natomiast we Wrocławiu sprawdzano prace w języku niemieckim z całego kraju.

Zgłaszane zastrzeżenia, unieważnienia, wgląd do prac

I. Egzaminy ustne

Zastrzeżenia dotyczące przebiegu egzaminów ustnych złożyło 10 zdających – 5 dotyczyło języka polskiego, 3 – języka angielskiego, 2 – języka niemieckiego. W żadnym z tych przypadków dyrektor OKE nie stwierdził naruszenia procedury i zastrzeżenia zostały oddalone jako niezasadne.

Dyrektor OKE unieważnił 4 egzaminy ustne z języka angielskiego. Powodem było przeprowadzenie egzaminu bez określenia poziomu, a zdający powinni zdawać go na poziomie podstawowym. Egzaminy zostały powtórzone.

II. Egzaminy pisemne

Zastrzeżenia dotyczące przebiegu egzaminów pisemnych złożyło 2 zdających: język niemiecki – 1 osoba, chemia – 1 osoba. Zastrzeżenia zostały oddalone jako niezasadne.

Przewodniczący ZE w szkołach unieważnili 18 egzaminów z powodu wniesienia przez zdających do sali telefonów komórkowych (14 osób), niesamodzielnej pracy (3 osoby) lub pisania egzaminu na niewłaściwym poziomie (1 osoba). Unieważnienia dotyczyły 3 egzaminów z języka polskiego, 4 – z języka angielskiego, 1 – z języka niemieckiego, – 5 z matematyki, po 2 – z historii i chemii i 1 – z geografii.

Dyrektor OKE unieważnił w sesji głównej 11 egzaminów pisemnych: 1 z informatyki (zdający przystąpił do niewłaściwego poziomu) i 10 egzaminów z matematyki (niesamodzielną pracą zdających stwierdzono w 3 szkołach niepublicznych). W sesji poprawkowej, z powodu niesamodzielności, dyrektor OKE unieważnił 9 prac z matematyki.

III. Wgląd do prac

Wniosek o wgląd do prac złożyło 742 zdających. Wszyscy zainteresowani otrzymali informację o miejscu i terminie wglądu – do 19 września zgłosiło się 687 osób, którym udostępniono 1390 prac (55 osób nie zgłosiło się). Spośród osób, które zgłosiły się na wgląd, 440 złożyło wniosek o dodatkowe sprawdzenie prac. Do ponownej oceny skierowano 641 prac, w wyniku czego 141 absolwentom poprawiono wynik i wydano nowe świadectwo lub aneks.

Prace przygotowane do wglądu (wg przedmiotów):

przedmiot	ilość prac	zgłoszone zastrzeżenia	niezasadne		uznane
				(%)	
j. polski	179	92	88	95,7	4
j. angielski	95	24	18	75,0	6
j. niemiecki	13	2	1	50,0	1
j. rosyjski	2				
j. francuski	1				
j. włoski	1				
j. hiszpański	2	1	1	100,0	
historia	46	21	14	66,7	7
wos	69	44	25	56,8	19
biologia	294	177	141	79,7	36
geografia	20	8	4	50,0	4
matematyka	263	111	94	84,7	17
fizyka	142	54	35	64,8	19
chemia	259	94	69	73,4	25
informatyka	1				
wiedza o tańcu	3	3		0,0	3
razem	1390	631	490	77,7	141

Dziękujemy Państwu Dyrektorom za życzliwość i współpracę.